

РЕШЕНИЕ

№ 1028

гр. Варна, 15.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, I СЪСТАВ ТО, в публично заседание на първи октомври през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Мария К. Терзийска

Членове: Диана К. С.а
Елина Пл. Карагьозова

при участието на секретаря Албена Ив. Янакиева
като разгледа докладваното от Мария К. Терзийска Въззивно гражданско дело
№ 20253100501284 по описа за 2025 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по жалба вх. № при ВРС 21729/11.03.2025 г. от „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД против Решение № 491/13.02.2025 г. по гр.д. № 6582/2022 г. по описа на ВРС в неговата осъдителна част.

Според жалбоподателя решението е постановено при допуснати съществени процесуални нарушения и неправилно приложен материален закон. Настоява, че в резултат на избирателно анализиране на доказателствения материал са направени необосновани изводи относно механизма на произшествието, вината и причинно-следствената връзка между деянието и вредоносния резултат. Отделно акцентира върху следните моменти: липсва произнасяне по възражението за изтекла погасителна давност за увеличения размер на претенцията на имуществени вреди като това правопогасяващо възражение се поддържа при твърдения за своевременното му заявяване; размерът на дължимото застрахователно обезщетение за имуществени вреди е неправилно определен без да се съобразят заключенията по САТЕ във връзка с наличието на запазени части и тяхната стойност и при неясно кредитиране на едно от многото заключения досежно пазарната цена на автомобила; не е обсъдено възражението досежно началната дата на лихвата за забава, не е отчетено от ВРС и доказаното съпричиняване на вредата от пострадалото лице (досежно претенциите за неимуществени вреди), а определеният размер на това обезщетение е несправедлив. На тези и други основания моли за отмяна на решението и отхвърляне на претенциите или намаляване на присъдените обезщетения, в условия на евентуалност да се

приеме, че по иска за имуществени вреди същият е погасен по давност за размера, приет след изменението по чл. 214 от ГПК като това се поддържа и за присъдената върху увеличената главница сума за лихва за периода 15.08.2019 г. – 26.05.2022 г.

В бланкетен отговор въззиваемите Й. А. и В. А., чрез проц. представител молят за потвърждаване на атакувания съдебен акт.

И двете страни претендират разноски съобразно изхода от спора.

Третото лице – помагач на ответника и процесуално пасивно.

Процесуалните представители на въззивника и въззиваемия поддържат в съдебно заседание аргументите по жалбата и отговора.

Съдът, след като прецени, че е сезиран с редовна и допустима за разглеждане жалба, подадена от лице, легитимирано чрез правен интерес от обжалване акта на ВРС и като съобрази доводите на страните, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Обжалваното решение на ВРС е валидно и допустимо, отчасти постановено при неправилно приложен материален закон по следните съображения:

С оглед указанията към ищците, дадени от въззивния съд за конкретизиране на претенцията след направеното по реда на чл. 214 от ГПК увеличение на иска се установява, че претенцията за имуществени вреди е увеличена от общо 11 лева до общо 5000 лева в пълен размер. Такова е изявлението, направено от проц. представител на ищците в ОСЗ в първата инстанция, проведено на 13.11.2024 г.: (цитат)“... Предявяваме вече в окончателен размер като представям нарочна молба и моля, същият да се счита предявен от 11 лева в размер на 5000 лева“ (край на цитата). Възприетото от първоинстанционния съд разрешение в мотивите и диспозитива на решението, че сумата от 5000 лева е частична от 9601 лева е неправилна, което налага отмяна на решението в тази част. Не се касае за произнасяне свръхпетитум, доколкото съдът се е произнесъл в рамките на заявената претенция след увеличението.

Пред ВРС са заявени осъдителни претенции на увредени лица от ПТП срещу застраховател по ГО на деликвента. Твърдят ищците Й. А. и В. А., че при ПТП, допуснато на ***** г. в гр. *****, при което, управляваният от А. л.а. м. „*****“ с рег. № ***** е ударен от мотоциклет „*****“ с рег. № *****, управляван от А. К., са претърпели както имуществени вреди, така и повреди по автомобила. Твърдят, че наказателно производство не е проведено, защото съставомерните от деянието вреди по НК са претърпени именно от деликвента К., виновен за допуснатото ПТП. Заявяват, че са сезирали застрахователя за изплащане на обезщетение за имуществени и неимуществени вреди, такова е изплатено за щетите по МПС в размер на 2170 лева през 2022 г. и отказано да се репарират претърпените болки и страдания.

Ответникът оспорва в първата инстанция механизма на ПТП, твърди съпричиняване, сочи, че изплатената сума е достатъчна за обезвреда, а при увеличението на претенцията от 11 лева на 5000 лева отправя незабавно изявление за погасяването на увеличената част по давност само по отношение на главницата.

Третото лице – помагач на ответника К. застъпва позицията на

подпомаганата страна.

От доказателствата по делото – писмени и САТЕ – първоначална и повторна, се установява непротиворечиво, че на ***** г. е допуснато ПТП между автомобила, управляван от ищеца А., в който пътник е била и съпругата му, и от друга страна мотоциклет, управляван от К. като с оглед анализа на данните за поведението на двамата водачи, вина за допуснатото ПТП има мотоциклетиста. Същият се е движил в процесния участък със скорост по-висока от разрешената от 50 км/ч за населено място, в нарушение на чл. 21 ал.1 от ЗДвП и освен това е предприел навлизане в лява лента за движение, в която вече изпълнява маневра ляв завой автомобилиста, в нарушение на чл. 25 от ЗДвП. Както е видно и от заключението по тричленната експертиза, в момента на удара и непосредствено след него автомобилът е бил в движение и в режим на зави.е в посока наляво и е бил изминал дъга с ъгъл, по-голям от 90 градуса спрямо положението си преди започване на маневрата. При това, този който следва да се съобрази с поведението на останалите участници в движението е бил мотоциклетиста, а не автомобилиста, тъй като последният не е имал задължение да пропуска каквото и да е ППС, движещо се попътно при отсъствие на такова при започване на маневрата.

Във въззивната жалба възприетото в решението на ВРС досежно механизма на ПТП се оспорва бланкетно, отделен е въпросът, че факта на изплащане на обезщетение от страна на застрахователя косвено сочи на съгласие относно авторството и вината, а именно че са на застрахованото при него лице.

Претендираните неимуществени вреди от двамата ищци са в пренебрежимо нисък размер спрямо лимитите на застрахователна отговорност и отделно съдът счита, че претърпените негативни психически емоции са в причинна връзка с ПТП. Заключение на СПЕ, което съдът кредитира като обективно и компетентно дадено сочи, че психотравменото преживяване на ПТП е формирало страхове у двамата освидетелствани, по-силно изразени при ищцата А.. Сред негативните психически изживявания при двамата, са нарушение на съня и апетита, понижена самооценка, повишена страхова готовност, повишена невротичност, страх при пътувания и други. Към момента на освидетелстването тези негативи до голяма степен са преодолени, значително по-трудно при освидетелстваната. За промени в психичното състояние и на двамата ищци свидетелстват и изслушаните лица в хода на първоинстанционното производство. Според гласните доказателства най-дълго във времето е останал страха от шофиране, а при А. и от пътуване в автомобил.

При горното и като съобразява възрастта на пострадалите – активна трудова възраст, липсата на данни за предходни хронични заболявания, съвсем естествената реакция на организма и съзнанието след ПТП на страх, паника, безсъние, с оглед и внезапността и неочакваността на събитието, налага се извод, че справедлив размер на обезщетението е именно търсения от всеки ищец в размер на 1500 лева, достатъчен да овъзмезди претърпените болки и страдания.

Съдът не счита, че ищецът е допринесъл за ПТП, защото както бе посочено по-горе съдът не констатира той, като водач на автомобила да е нарушил с поведението си повелителни разпоредби на ЗДвП, в причинна връзка с произшествието и настъпилия резултат.

Исковете за неимуществени вреди са доказани по основание и размер.

Без съмнение в резултат на ПТП по автомобила на пострадалите са нанесени щети, отговорността за чието репарирание е на застрахователя ответник. Всъщност той е изплатил на ищците сума в размер на 2170 лева. Следователно те, с оглед предприетото изменение по реда на чл. 214 от ГПК на исковете по размер считат, че общата възстановителна стойност на вредите е 7170 лева, респективно дължимият остатък е в размер на 5000 лева, разпределен по равно на всеки (след уточненията във въззивното производство).

По отношение оценката на вредите съдът кредитира заключението по тричленната САТЕ (л. 356 и сл. по делото на ВРС) като дадено обективно, компетентно и като най-всеобхватно от гледна точка на приложените подходи и критерии на оценяване.

Експертизата определя средна пазарна цена на увреденото МПС към датата на ПТП в размер на 6000 лева (л. 364 по делото на ВРС и устни обяснения в ОСЗ от 13.11.2024 г.). Стойността на разходите за ремонт по средни пазарни цени за части, труд и боя е в размер на 7013.04 лева с ДДС. Поради това следва да се приеме „тотална щета“ по смисъла на чл. 390 ал.2 от КЗ, респективно обезщетението определено при съобразяване на действителната застрахователна стойност в размер на 6000 лева (чл. 400 ал.1 от КЗ). Ищците са се разпоредили с вещта за сумата от 600 лева, която ще бъде приспадната, при което въпросът за запазените части не подлежи на разглеждане, противно на становището на застрахователя. При реализация на вещта в цялост, няма запазени части, чиято последваща продажба да доведе до неоснователно обогатяване на ищците. След приспадане и на вече заплатеното обезщетение, дължимият остатък възлиза на 3230 лева.

Претенцията, за горницата над общо 11 лева дължима сума за двамата ищци не е погасена по давност. Според разпоредбата на чл. 378, ал. 2 от КЗ, правата по преки иски по застраховки "Гражданска отговорност" по т. 10 – 13, раздел II, буква "А" от приложение № 1 във връзка със застрахователното обезщетение или сума се погасяват с 5-годишна давност, считано от датата на настъпване на застрахователното събитие.

Съгласно чл. 378, ал.9 от КЗ, давността по вземането на увреденото лице спира да тече от датата на предявяване на претенцията пред застрахователя до датата на получаването на произнасянето на застрахователя по чл. 108 ал.1, съответно до изтичане на максималния срок за произнасяне по чл. 108 ал. 2, 3 или 5, която от двете дати е по-ранна.

За процесното вземане давността е с начало датата на ПТП – ***** г. Срокът е спрял да тече на 15.08.2019 г., когато е сезиран застрахователят, за периода до 15.11.2019 г., когато изтича срокът по чл. 496 ал.1 вр. чл. 108 ал.3 от КЗ. От представените доказателства е видно, че определянето и изплащането на сумите по обезщетението е едва през 2022 г., поради което и следва да се приложи максималния срок за произнасяне по чл. 496 ал.1 от КЗ като по-ранна дата.

На самостоятелно основание – чл. 3 т.2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците срокът е спрял да тече за периода 13.03.2020 г. до 13.05.2020 г. и 7 дни след това, т.е. до 20.05.2020 г. (§13 ЗИД на Закона за здравето, ДВ бр. 44/2020 г.),

респективно продължава да тече от 21.05.2020 г.

С оглед постановките на т.1 от ТР 3/2016 г. от 22.04.2019 г. по ТД 3/2016 г. на ОСГТК на ВКС, предявяването на иска за парично вземане като частичен и последвалото негово увеличаване по реда на чл. 214, ал. 1 ГПК нямат за последица спиране и прекъсване на погасителната давност по отношение на непредявената част от вземането, но предвид изложеното в по-горните абзаци, към 13.11.2024 г., когато е предприето изменението на иска в ОСЗ, давностният срок не е изтекъл.

Едва във въззивното производство се въвежда самостоятелно възражение за изтекла кратка 3 годишна давност по лихвите върху увеличения размер на главницата и като отправено при настъпила преклузия, не се разглежда.

При формираните изводи, решението на ВРС ще бъде отменено и в частта досежно присъдената сума над 3230 лева общо за двамата ищци до 3930 лева като недоказана по размер. ВРС не е посочил, че присъжда сумата общо, но нито е приемал претенция при активна солидарност (такава не се и твърди от ищите), нито е формирал мотиви по този въпрос, поради което с цел коректност съдът ще възпроизведе правилно присъдените суми.

Изходът от спора пред въззивния съд налага частична ревизия на решението на ВРС досежно разноските.

Общата сума по исковете е в размер на 8000 лева.

Уважената част от тях е в общ размер на 6230 лева, респективно отхвърлен - 1770 лева.

Сторените от ищите разноски са в размер на 750 лева деловодни разходи и 3200 лева адвокатско възнаграждение. Дължимата сума, която се следва е 584.06 лева за деловодни разходи и 2492 лева за процесуална защита.

На ответника от общо извършени съдебно-деловодни разноски в размер на 2400 лева се присъждат 531 лева, а за юрисконсултска защита при определеното от 400 лева се следват 88.50 лева.

За настоящата инстанция въззиваемата страна се претендира разноски.

Материалният интерес по жалбата е в размер на 6930 общо (3000 лева неимуществени вреди и 3930 лева имуществени). Базата за определяне разноските за въззивника е сума от 700 лева. От заплатената държавна такса в размер на 163.60 лева се присъжда 16.53 лева. При определяне на размера на юрисконсултското възнаграждение съдът съобрази, че пред окръжен съд производството не се характеризира с фактическа и правна сложност и е приключило в едно заседание. Доколкото не е обвързан от искания от процесуалния представител размер приема за адекватен на осъществената защита този от 200 лева по чл. 25 ал.1 от НЗПП и присъжда в тежест на ищите да заплатят сума от 20.20 лева.

След съдебна компенсация ответникът ще бъде осъден да заплати на ищите общо 2419.83 лева разноски за държавни такси, експертизи и адвокатско възнаграждение за две инстанции.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 491/13.02.2025 г. на ВРС по гр.д .№ 20223110106582, В ЧАСТТА, в която „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, гр. София е осъдено да заплати Й. С. А., ЕГН *****, от гр. *****, ***** и В. Н. А., ЕГН *****, гр. ***** обезщетение за претърпени вреди в резултат на ПТП, настъпило на ***** г. по вина на А. К. при управление на мотоциклет м. „***** с рег. № *****, застрахован към датата на ПТП при ответното дружество за горницата над общо дължимия от 3230 (три хиляди двеста и тридесет) лева за двамата ищци (т.е. по 1615 лева на всеки) до присъдените 3930 лева от претендираните 5000 лева, ведно с лихвата от 15.08.2019 г. до окончателното изплащане на сумата, поради неоснователност по размер, както и В ЧАСТТА, в която е приет иска за предявен като частичен в размер на общо 5000 лева до общо 9601 лева – обезщетение за имуществени вреди.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 491/13.02.2025 г. на ВРС по гр.д .№ 20223110106582, В ЧАСТТА, в която „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, гр. София е осъдено да заплати **на всеки от ищите** Й. С. А., ЕГН *****, от гр. *****, ***** и В. Н. А., ЕГН *****, гр. ***** обезщетение за претърпени вреди в резултат на ПТП, настъпило на ***** г. по вина на А. К. при управление на мотоциклет м. „***** с рег. № *****, застрахован към датата на ПТП при ответното дружество както следва: 1/по 1500 (хиляда и петстотин) лева за неимуществени вреди – болки и страдания; 2/ по 1615 (хиляда шестстотин и петнадесет) лева, в общ размер на 3230 лева, обезщетение за претърпени имуществени вреди; 3/ лихва върху всяка от четирите главници, считано от 15.08.2019 г. – датата на уведомяване на застрахователя до окончателното изплащане на сумата, на осн. чл. 432 ал.1 и чл. 86 от ЗЗД.

ОТМЕНЯ Решение № 491/13.02.2025 г. на ВРС по гр.д .№ 20223110106582, в частта на разноските изцяло.

ОСЪЖДА „ЗАД ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, ЕИК 200299615, гр. София да заплати на Й. С. А., ЕГН *****, от гр. *****, ***** и В. Н. А., ЕГН *****, гр. ***** общо 2419.83 (две хиляди четиристотин и деветнадесет и 0.83) лева разноски по водене на процеса и адвокатско възнаграждение за две инстанции, на осн. чл. 78 ал.1 от ГПК и след съдебна компенсация.

Решението не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____